

Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi

Dergi Web sayfası: <http://dergipark.gov.tr/adea>

ISSN 2651 – 5067

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE VE İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNE YÖNELİK HAZIRLANAN ÇOCUK HİKÂYE KİTAPLARININ KARŞILAŞTIRILMASI¹

THE COMPARISON OF CHILDREN'S STORY BOOKS PREPARED FOR TEACHING TURKISH AND ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE

*Salih GÜLERER

*Doç. Dr., Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü,
salih.gulerer@usak.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8321-2874

**Elif ERTAŞ

**Uzman Öğretmen, Yunuslar Ortaokulu, teacher_260@outlook.com
ORCID: 0000-0003-4473-0665

Referans: Gülerer, S., Ertaş, E. (2024). Yabancı Dil Olarak Türkçe ve İngilizce Öğretimine Yönelik Hazırlanan Çocuk Hikâye Kitaplarının Karşılaştırılması. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 77-96.

Gönderilme Tarihi: 13.05.2024

Kabul Tarihi : 04.06.2024

Özet: Çalışmada Yabancılar Türkçe Öğretimi için oluşturulan A2 seviyesi Yunus Emre Enstitüsü çocuk hikâye kitabı ile Oxford İngilizce A2 seviyesi çocuk hikâye kitabının karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Çalışmaya konu olarak seçilen çocuk hikâye set kitaplarından birer tanesi rastlantısal olarak belirlenip incelenmiştir. Literatür araştırması yapıp uzman görüşleri ışığında çocuk kitaplarının içyapı ve dış yapı boyutlarını ele alarak hazırlanan ölçüt tablosu ile veri toplanmıştır. Bu araştırmada veriler nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ile elde edilmiştir. Her iki kitaptan elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırmada kullanılan Yunus Emre Enstitüsü A2 seviyesi Çocuk

¹ Bu çalışma Yabancı Dil olarak Türkçe ve İngilizce Öğretimine Yönelik Hazırlanan Çocuk Hikâye Kitaplarının Karşılaştırılması başlıklı yüksek lisans tezinden elde edilmiştir.

Hikâyeleri Dizisinden 'Doğum Günü' seçilme sebebi daha önce karşılaştırmalı tez çalışması olarak incelenmemiş olmasıdır. Diğer çocuk hikâye kitabı Oxford A2 seviyesi Read and Imagine serisinden 'The Big Storm' belirlenirken ise diğer materyal gibi daha önce hiç çalışılmamış olması ve uluslararası olarak İngilizce öğretiminde kullanılması açısından önem arz etmesi göz önünde bulundurulmuştur. İncelenen kitaplar sahip oldukları dış yapı özellikleri için benzer özellikler sergilerken içyapı özellikleri bakımından farklılıklar göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk hikâye kitabı, Yabancı dil olarak Türkçe, İngilizce.

Abstract: In the study, it is aimed to compare the A2 level Yunus Emre Institute children's story book created for teaching Turkish to foreigners and the Oxford English A2 level children's story book. One of the children's story set books selected as the subject of the study was randomly determined and examined. Literature research was conducted and data were collected with the criteria table prepared by considering the internal structure and external structure dimensions of children's books in the light of expert opinions. In this study, data were obtained through document analysis, one of the qualitative research methods. The data obtained from both books were analyzed with descriptive analysis technique. The reason for choosing 'Birthday' from Yunus Emre Institute A2 level Children's Story Series used in the research is that it has not been examined as a comparative thesis study before. The other children's story book, 'The Big Storm' from the Oxford A2 level Read and Imagine series, was chosen because, like the other material, it had never been studied before and it was important in terms of its use in English language teaching internationally. While the analyzed books exhibited similar characteristics for their external structure features, differences were observed in terms of internal structure features.

Keywords: Children's storybook, Turkish as a foreign language, English.

1.Giriş

İnsanlar duygu ve düşüncelerini ifade edebilmek, diğer insanlarla ilişkiler kurabilmek, kültürel değerlerini gelecek kuşaklara aktarabilmek için dile her zaman ihtiyaç duymuşlardır. Dil, düşüncenin bir ifade biçimidir. Milletler, düşünce ve amaçlarını dil aracılığıyla ifade ederler ve diğer milletlerle ilişkilerinde ya kendi dillerini kullanırlar ya da temasa geçtikleri milletin dilini öğrenirler. Büyükikiz (2013), dünyadaki dil öğrenme sistemleri ile dil becerilerinin ortak bir noktada buluşmasını ve insanların öğrendikleri dili iletişim kurmak için kullanabilmelerini sağlamak için; Ortak bir Avrupa dili çerçevesinin geliştirildiğini belirtiyor. Eğitim ve öğrenim için iletişim gereklidir. İletişimin en önemli parçalarından biri dildir. Çocuğun dil gelişimi ilk olarak ailede dinleme ve konuşma becerisiyle başlar. Daha sonra okulda öğrenilen okuma ve yazma becerilerine devam eder. Bu dört temel dil becerisi sayesinde çocuk öncelikle kendisini, çevresini, kısacası yaşamı öğrenir. Gönen, Katrancı, Uygun ve Uçuş (2011) şunları ifade ediyor: "Toplumu bilgi toplumu düzeyine çıkarmak için çocuk eğitiminde

ders kitaplarının yanı sıra çocuk edebiyatından da yararlanılmalıdır. Bu süreç, çocuk ve edebiyat arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktadır." Bu bağlamda edebiyat, çocuk edebiyatı gibi kavramlara daha yakın bakıldığında; *edebiyat* duygu, düşünce ve hayallerin dil aracılığıyla ifade edilmesi sanatıdır. Anlatılmak istenen, sanatçının bakış açısıyla yeniden kurgulanarak estetik zevke sunuluyor. Sever'e (2019, s. 31) göre dilin en etkili kullanımını edebiyatta görmekteyiz. Çok eski bir terim olan "çocuk edebiyatı" 20. yüzyılın ilk yarısında doğdu. Bebeklik ve çocukluk kavramlarının öneminin artmasıyla birlikte çocuk edebiyatı da ortaya çıkmaya başladı.

Çocuk edebiyatı, çocuğun hayallerine hitap eden, sanatsal değerle yüklü, kelime hazinesine uygun, dil gelişimini destekleyen, millî ve evrensel değerler barındıran, sosyal ve psikolojik gelişimine katkı sağlayan keyif alarak okumaya teşvik eden edebi eserlerin tamamı şeklinde tanımlanır (Temizyürek vd. 2016). Çocuk edebiyatı, 2-14 yaş arası çocukların duygu ve düşüncelerini konu edinen sözlü ve yazılı tüm eserleri kapsar. Şirin'e (2019, s. 46) göre çocuk edebiyatı; çocuğu duyarlı bir birey ve iyi bir okuyucu olmaya hazırlayan geçiş edebiyatıdır. Çocuk edebiyatı; çocukların büyüme ve gelişmelerine, hayal güçlerine, duygularına ve düşünme yeteneklerine, zevklerine hitap eden ve eğitim sırasında eğlencelerini teşvik eden yazılı ve sözlü ürünlerdir (Yalçın ve Aytaş, 2016).

Çocuk edebiyatı çocukların hayal dünyalarına, duygu ve düşüncelerine dair yazılı ve sözlü olarak ifade edilen tüm yapıtları içerir (Karakurt İpek, 2019). Çolaklar'ın (2019) çalışmalarına göre, kitap ile çocuk arasında bağın kurulabilmesi için kitabın biçimsel ve içerik olarak çocuğun ilgisini uyandırması, beğenisini kazanması ve eğlendirici unsurları içermesi gerekmektedir. Çocuk hikâye kitapları, basit ve anlaşılır bir dil kullanarak renkli ve etkileyici resimlerle desteklenmiş bir görsel çekiciliği barındırmalıdır. Farklı kültürlerden, yaşlardan veya varlık durumlarından gelen çeşitli karakterlere yer vererek çocuklara dünya çapında bir çeşitliliği sunmalıdır. Aynı zamanda içerdikleri hikâyelerde moral değerleri, empatiyi ve temel bilgileri öğretici unsurlarla işlemelidir. Bu kitaplar, eğlenceli ve etkileyici bir hikâye anlatımı ile çocukların dikkatini çekerken akıcı bir yapıya sahip olmalı ve çocukların hikâyeyi rahatlıkla takip edebilmesi için düzenli bir yapı sunmalıdır. Temaları, çocukların yaşlarına uygun olmalı ve arkadaşlık, paylaşma, sevgi gibi evrensel konuları içermelidir. Böylece çocuk kitapları hem eğlenceli hem de öğretici bir deneyim sunarak çocukların gelişimine katkıda bulunmalıdır. Çocuklara yönelik Türkçe öğretimi, giderek artan talep ve hızla evrim geçiren bir alandır. Ancak Türkiye ve dünyanın çeşitli yerlerinde bu alandaki materyaller sınırlıdır. Çocuklarla çalışırken çeşitli ve eğlenceli materyaller sunmanın önemi büyüktür. Hikâye kitapları ve öyküler, ders kitaplarının ötesinde çocukların ana dillerinden aşına oldukları çok yönlü içerikler olarak öne çıkar. Ancak, çocuklara Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten eğitimcilere bu materyallerin nasıl seçileceği ve kullanılacağı konusunda yeterli altyapı sunan çalışmalar sınırlıdır. Türkçe alan yazında bu konuda yapılan çalışmaların sayısının azlığı dikkat çekmektedir, hâlbuki yabancı alan yazında çocuklara dil öğretiminde hikâye kullanımı daha geniş bir yer bulmuştur. Kemiksiz 'in (2021) çalışmalarına göre, yabancı dil olarak Türkçe öğretimini ele alan araştırmalara yoğunlaşan çalışmalar bulunmakla birlikte, İngilizce hikâye kitaplarına karşılaştırmalı olarak odaklanan bir çalışma ortaya çıkmamıştır. Ayrıca, Türkçe ve

İngilizce hikâye kitaplarını karşılaştırmalı olarak ele alan bir araştırma tespit edilememiştir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Dünya genelinde İngilizce dil eğitimi pek çok farklı kaynaktan ve yöntemden faydalanarak gerçekleştirilir. Özellikle Cambridge, Oxford gibi üniversitelerin yayıncıları, çeşitli dil öğretim materyalleri sunarak bu alanda önemli bir rol oynarlar. Bu materyaller, belirli bir yapı ve standartlar çerçevesinde dil öğrenimine katkıda bulunur. Türkçenin uluslararası alanda daha fazla kullanılmasıyla birlikte Türkçe öğretimi de önem kazanmıştır. Bu durum, Türkçe öğretim materyallerinin geliştirilmesi ve standartlarının belirlenmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Çocuk edebiyatı, dil öğretiminde önemli bir araç olarak kabul edilir. Özellikle çocuklar için hazırlanan kitaplar, dil öğrenimine katkıda bulunurken aynı zamanda kültürel ve sosyal değerleri de aktarır. Bu nedenle, çocuk edebiyatının dil öğretimindeki rolü üzerine yapılan çalışmalar önem taşır ve bu alanda yapılan araştırmalar, dil öğretiminde kullanılan materyallerin etkinliğini artırabilir. Çocuk kitaplarının içerik ve biçimsel özellikleri, dil öğrenme sürecinde önemli bir rol oynamaktadır. İçerik açısından bu kitaplar genellikle basit ve anlaşılır bir dil kullanır. Bu, çocukların dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur çünkü karmaşık yapılar yerine daha erişilebilir bir dil kullanıldığı için çocuklar hikâyeleri daha etkili bir şekilde anlarlar. Ayrıca çocuk kitapları genellikle çocukların ilgi alanlarına ve yaşantılarına hitap eden hikâyeler içerir. Bu, çocukların hikâyeye daha fazla katılım göstermelerini sağlar ve böylelikle dil öğrenme sürecini destekler. Biçimsel açıdan çocuk kitaplarında çekici resimler ve görseller sıklıkla kullanılır. Bu görseller, kelimelerle birlikte sunularak dilin görsel hafızada daha etkili bir şekilde yer etmesine katkıda bulunur. Ayrıca tekrarlar ve ritmik yapılar gibi dil öğrenme sürecini destekleyen özelliklerin bulunması da yaygındır. Sonuç olarak çocuk kitaplarının içerik ve biçimsel özellikleri, dil öğrenme sürecini önemli ölçüde etkiler ve dil edinimini daha etkili hale getirir. Bu nedenle dil öğretimi alanında çalışanların ve araştırmacıların bu özellikleri göz önünde bulundurarak materyaller geliştirmesi önemlidir. Çocuk kitapları, çocukların dünyasını anlamalarına ve gelişimlerine katkıda bulunmaları için önemlidir. Bu kitaplar, çocukların ilgisini çekecek konuları işlemeli ve onların seviyesine uygun dil ve içerikle yazılmalıdır. Ayrıca eğlenceli ve ilgi çekici olmaları da okuma alışkanlığı kazandırmak için önemlidir. Bu bağlamda çocuklara yönelik hazırlanacak hikâye kitapları çocuğa görelilik ilkesi ve çocuk kitaplarının taşıması gereken özellikler göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır.

Bu çalışmada Yabancılara Türkçe Öğretimi için oluşturulan A2 seviyesi Yunus Emre Enstitüsü Hikâye Kitabı ile Yabancılara İngilizce Öğretimi için oluşturulan A2 seviyesi Oxford Read and Imagine Hikâye Kitabı'nın benzerlik ve farklılıkların neler olduğunu belirleyerek karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Alan yazında hikâye kitaplarının incelendiği çalışmalar mevcut olmakla birlikte bu çalışmada diğerlerinden farklı olarak yabancı dil olarak İngilizce ve Türkçe çocuk hikâye kitaplarının içyapı ve dış yapı özelliklerinin karşılaştırılması bakımından ilk olup çalışmanın sonuçlarının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Temel Problemi ve Alt Problemleri

Yukarıdaki amaca bağlı olarak çalışmanın temel sorusu ve alt soruları şunlardır:

Çalışmanın temel problemi Yabancılara Türkçe Öğretimi için oluşturulan A2 seviyesi 'Yunus Emre Enstitüsü Doğum Günü hikâye kitabı ile Yabancılara İngilizce Öğretimi için oluşturulan A2 seviyesi' Oxford Read and Imagine The Big Storm' hikâye kitabının sahip olması gereken özellikleri açısından durumu nasıldır?

Alt Problemler

Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretimine yönelik hazırlanan A2 düzeyi;

1. Yunus Emre Enstitüsü Hikâye Kitabı ile Oxford Read and Imagine Hikâye Kitabının şekil ve büyüklük, boyut, kapak ve ciltleme, kâğıt cinsi, sayfa düzenlemesi, harfler ve punto, satır aralıkları ve uzunlukları ile görseller bakımından durumları nasıldır?

2. Yunus Emre Enstitüsü Hikâye Kitapları ile Oxford Read and Imagine Hikâye Kitaplarının konu ve tema, ana düşünce, kahramanlar-karakterler-tip ve varlıklar, eğitsel iletiler, kurgu ve olay örgüsü, mekân ve çevre, zaman, okuma kolaylığı, kitap sonu etkinlikleri, dil ve anlatım bakımından durumları nasıldır?

2. Araştırmanın Yöntemi

Çocuk hikâye kitaplarının iç ve dış yapı özellikleri açısından durumunu ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışma nitel bir araştırma olup, çalışma sürecinde doküman inceleme tekniği kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Verilerin toplanması amacıyla doküman incelemesi yapılmıştır. Çalışmada kullanılan kaynaklar yayınevleri ya da kitabevleri aracılığı ile elde edilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Nitel araştırma; davranışları gözlemeleme, katılımcılarla mülakatlar ve doküman incelemesi gibi nitel veri toplama yöntemleri yoluyla verilerin toplandığı ve bulguların bütüncül olarak ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma şeklinde ifade edilir (Creswell, 2016; Yıldırım ve Şimşek, 2013). Doküman incelemesi ise araştırılması hedeflenen olgu veya olgulara dayalı materyallerin aşamalı olarak analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

2.2. Çalışma Grubu-Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğrenenlere yönelik olarak hazırlanan çocuk edebiyatı ürünleri oluşturmaktadır. Örneklem olarak Yabancılara Türkçe Öğretiminde kaynaklara sahip olması sebebiyle Yunus Emre Enstitüsü basılı kaynakları Çocuk Hikâyeleri dizisi 14 kitap arasından 1 tanesi seçilmiştir. İngilizce 'de ise uluslararası düzeyde İngilizcenin yabancı dil olarak öğretilmesinde etkili bir kurum ve kaynaklara sahip olması nedeniyle Oxford Read and Imagine serisinden 1 adet hikâye kitabı rastlantısal (random) yöntemle belirlenmiştir. Rastlantısal örnekleme

yöntemi, araştırmacının rastgele seçilen bireylerden oluşan bir örneklemin genel popülasyonu temsil etmesini sağlayan bir yöntemdir. Bu seçim süreci, her bireyin eşit şansa sahip olduğu bir rastgele seçimle gerçekleştirilir.

İncelenen Kitaplar

Türkçe çocuk hikâye kitapları setinden “Doğum Günü” adlı A2 seviyesinde bir hikâye kitabı seçilirken İngilizce çocuk hikâye kitapları “The Big Storm” adlı A2 seviyesinde hikâye kitabı seçilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından belirlenen Hikâye Kitabı İnceleme Ölçütleri bağlamında doküman tarama tekniği kullanılarak hikâye kitaplarından veriler toplanmıştır. Veri toplama aracı hazırlanırken öncelikle çocuk edebiyatı alanında yayınlanmış yayımlar, yerli ve yabancı kaynak kitaplar incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda taslak ölçütler oluşturulmuştur. Daha sonra üç alan uzmanının görüşü alınarak bir alan uzmanının karakterler başlığında varlıklara da yer verilmesi gerektiği, bir diğer uzmanının ise satır aralıkları ve uzunluklarına bakılabileceği ve üçüncü uzmanın ise kalıp sözlere de bakılabileceğini belirtmesi neticesinde ölçütlere son şekli verilmiştir. Bu doğrultuda yabancı bir dil olarak İngilizce ve Türkçe öğretmeyi amaçlayan hikâye kitapları sahip oldukları özellikler bakımından incelenmiştir.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri, oluşturulan hikâye kitabı inceleme ölçütleri bağlamında doküman tarama tekniği kullanılarak hikâye kitaplarından veriler toplanmıştır. Ölçütler belirlenirken öncelikle çocuk edebiyatı alanında yayınlanmış yayımlar, yerli ve yabancı kaynak kitaplar incelenerek literatürde yer alan araştırmalarda kullanılan hikâye kitabı inceleme ölçütleri tespit edilmesi yoluna gidilmiştir. Bu çalışma sonunda araştırmanın alt problemleri de göz önüne alınarak gerçekleştirilecek analizin temel boyutlarının; (a) dış yapı-biçimsel özellikleri; (b) içyapı-içerik özellikleri; olmasına karar verilmiştir.

Araştırmada elde edilen veriler belirlenen özelliklere göre betimsel analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Betimsel analiz çeşitli teknikler ile toplanan verileri belirlenmiş temalara veya ölçütlere göre özetlemeyi ve yorumlamayı sağlayan nitel veri analiz türüdür (Yıldırım & Şimşek, 2008).

3. Bulgular

Tablo 1. *Alt Problem 1'in Bulgu ve Yorumları*

Dış Yapı Özellikleri	‘Doğum Günü’	‘The Big Storm’
Şekil ve Büyüklük(Boyut)	Dikdörtgen,23,8 x 15,9 cm	Dikdörtgen, 21x14.8 cm
Kapak ve Ciltleme	İnce parlak ve kuşe kâğıt Zımbalama	Kalın parlak karton İplik dikiş
Kâğıt Cinsi	Birinci hamur mat beyaz kâğıt	Yarı mat kuşe kâğıt

Sayfa Düzenlemesi	Metnin ve ona ait resmin aynı sayfada olduğu görülmüş, resim ve yazıların birbirinin içine girmemesi önemlidir. Resimler çoğunlukla sırasıyla metnin alt ya da üst kısmına konumlandırılmıştır.	Görseller bazen metnin altına bazen metnin üstüne yerleştirilirken her iki sayfada da görsellere tam olarak yer verilmiştir. Sayfa düzenindeki öğelerin resim, fotoğraf, yazı, rakam birbiriyle uyumu, estetik bir etki sağlamaktadır.
Harfler ve Punto	Metin tipi harf karakteri ve 14 punto	Metin tipi harf karakteri ve 16 punto
Satır Aralıkları ve Uzunlukları	Satır Aralıkları 2 cm	Sayfa kenarlarında 2cm genişlikte boşluklar bırakılmış ve normal aralıklı satırlarla dizilmiş sayfalar tercih edilmiştir.
Görseller	Karikatürize çizimler kullanılmıştır. Resim kalitesi düşüktür.	Akıcı, gerçekçi resimler kullanılmıştır.

Tablo 1'e bakıldığında çalışmaların alan yazın taraması sonucunda belirlenen ölçütlere (Çiftçi, Batur, Gülerer) göre incelenen "Doğum Günü" ve 'The Big Storm' adlı hikâye kitabının karşılıklı incelemesi sunulmuştur.

Şekil ve büyüklük bakımından incelenen hikâye kitaplarının boyutlarının farklı olduğu görülmüştür. Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâye Kitaplarından 'Doğum Günü' adlı hikâye kitabı, boyutları 23,8 x 15,9 cm ve dikdörtgen şeklindedir. Oxford Read and Imagine Çocuk Hikâye Kitaplarından 'The Big Storm' adlı hikâye kitabı ise 21x14.8 cm orta ebatta ve dikdörtgen şeklindedir. Her iki seri de bu bakımdan çocuk edebiyatı kitaplarında bulunması gereken temel niteliklere uygun özelliklere sahiptir.

Kapak ve Ciltleme bakımından 'Doğum Günü' adlı hikâye kitabı kapağı ince kartondan yapılmıştır ve ciltleme tekniği olarak zimba ile birleştirmeden yararlanılmıştır. Ön kapakta kitabın adı, yayınevi, A1 seviyesi ve bir görsel yer almaktadır. Arka kapakta, kitabın A2 seviyesinde olduğu ve ISBN numarasına yer verilmiştir. İç kapakta kitabın hangi yaş grubuna ait olduğu bilgisi, yazara ve yayınevine ilişkin bilgiler de bulunmaktadır. Öte yandan Oxford 'The Big Storm' hikâye kitap kapağı kalın parlak kartondan yapılmış olup ciltleme tekniği olarak iplik dikiş cilt ile sayfalar birleştirilmiştir. Ön kapakta kitabın adı, yayınevi, A2 seviyesi ve bir görsel yer almaktadır. Arka kapakta, hikâye ile ilgili özet bilgi, kitabın kelime sayısı, CEFR dil seviyesi ve yayınevinin diğer kitaplarına dair bilgiler bulunmaktadır. Ayrıca her iki kitapta da ön kapakta kitabın adı, yayınevi, A2 seviyesi ve bir görsel yer almaktadır. Kitap kapakları içerdikleri bilgiler bazında benzerlik gösterirken kapak türü ve ciltleme

olarak farklılık göstermektedir. *Kâğıt cinsi* olarak Türkçe hikâye kitabının, birinci hamur, mat ve beyaz kâğıt kullanılarak hazırlandığı görülmüştür. Ancak beyaz kâğıt, okuyucunun gözünü yormakta ve okumayı zorlaştırmaktadır. Görsellerin bulunduğu sayfalarda resimler kâğıdın arkasından görülmektedir. Öte yandan İngilizce hikâye kitapları, orta kalınlıkta yarı mat kuşe kâğıttan oluşmaktadır. Bu kâğıt türü, resimleri net olarak yansıtarak okumayı kolaylaştırmaktadır.

Sayfa düzenlenmesi, Türkçe hikâye kitabında resimler metnin üstünde verilmişse bir sonraki sayfada metnin altına yer verilerek devam edilmiştir. Sayfaların kenar boşlukları en az 2 cm ve satır aralıklarındaki boşluklar en az 1.15 satır olarak ayarlanmıştır. Kitap toplam 23 sayfadan oluşmaktadır. Öte yandan İngilizce hikâye kitapları, toplamda kırk sayfadan oluşurken her sayfada metin ile uyumlu görsellere yer verilmiş, canlı renkte ve dikkat çekici resimler kullanılmıştır. Sayfa tasarımı, çocukların ilgisini çekecek şekilde sayfa kenarlarında 2cm genişlikte boşluklar ve normal aralıklı satırlarla dizilmiş sayfalar olarak düzenlenmiştir. Yazının başladığı kısım her sayfada aynı hizada sola dayalıdır. Her iki kitapta da sayfa numaraları kolaylıkla görülebilecek şekilde sağ (ön) sayfalarda tek sayılar, sol (arka) sayfalarda çift sayılar kullanılmıştır. Sever (2003) çocuk kitaplarında sayfa düzenini sağlayan bileşenleri; resim-metin uyumu, sayfa kenarlarındaki boşluklar ve bunların sayfadaki diğer öğelerle birlikte yarattığı oransal uyum olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda her iki kitapta literatüre uygun özelliklerin varlığı görülmüştür.

Harfler ve Punto olarak ise Türkçe hikâye kitabında metin tipi harfler kullanılmış olup yazı puntosu 14'tür. Başlıklar el yazısı ve koyu renkte yazılırken metin orta koyuluktadır. İngilizce hikâye kitabında ise metin türü yazı fontu seçilmiş ve punto olarak 16 büyüklük tercih edilmiştir. Cümle içerisinde dikkat çekmesi açısından büyük harfler kullanılmıştır.

Satır aralıkları ve uzunlukları bakımından incelenen kitaplarda, Türkçe hikâye kitabında sayfaların kenar boşlukları en az 2 cm ve satır aralıklarındaki boşluklar en az 1.15 satır olarak ayarlanmıştır. İngilizce kitabında 2cm genişlikte boşluklar ve normal aralıklı satırlarla dizilmiş sayfalar olarak düzenlenmiştir. Her iki kitap bu bakımdan benzer özellikleri taşımaktadır.

Görseller bakımında incelenen Türkçe hikâye kitabındaki görseller, metnin soyutluğunu somutlaştırarak öğrencinin metni daha iyi anlamasını ve okuyucunun metin ile ilgili çıkarımlarda bulunmasını sağlar. Ancak Türkçe hikâye kitaplarında görseller, metnin bütününden çok olaylardan alınan bir kesiti niteler şeklinde verilmiştir. Ayrıca görsellerin estetik kalitesi İngilizce kitaplarındaki kadar yüksek değildir. Bununla birlikte ise İngilizce kitaplarında kullanılan görseller, metin ile uyumlu olarak çizilmiştir. Resimler canlı renkte ve dikkat çekicidir. Her sayfada görsellere yer verilmiştir. Görseller, çocuğun hayal gücünü ve yaratıcılığını harekete geçirecek niteliktedir.

Tablo 2. *Alt Problem 2'in Bulgu ve Yorumları*

İç Özellikleri	Yapı	'Doğum Günü'	'The Big Storm'
Konu -Tema		Misafirlik, arkadaş edinme, doğum günü ve parti planı.	Fırtına, doğa olayları, yardımlaşma, fen bilgisi.
Ana Düşünce		Yardımsızlık, mutluluk ve misafirperverlik, sevgi, saygı, doğayı sevmek, sorumluluk alma, dayanışma.	Doğa olaylarını tanıma, doğayı sevmek, doğada vakit geçirme, doğa olayları esnasında neler yapılması gerektiğini bilme, doğadaki materyallerin neler olduğu gibi düşünceler.
Kahramanlar-Karakterler-Tip-Varlıklar		Aile üyeleri, arkadaşlar, saatçi, pastacı, market satış elemanı, garson gibi farklı kesimlerden kişilere yer verilmiştir.	Dede Grandpa, torunlar Ben ve Rosie, dedelerinin karavanı ve robot Clunk.
Eğitsel İletiler		Sevgi, saygı, hoşgörü, dürüstlük, çalışkanlık, doğruluk	Doğa sevgisi, doğaya ve doğa olaylarına karşı saygı, hazırlıklı olma, çalışkanlık, yardımsızlık
Kurgu Örgüsü	-Olay	Kurgusu giriş gelişme ve sonuç şeklinde basit olarak ele alınmıştır. Olay örgüsü düz çizgi şeklinde gelişmektedir.	Neden sonuç ilişkisi vardır. Kişi ve doğa çatışması, olay kurgusu, çocuğun okuma isteğini canlı tutacak özelliktedir. Çatışmalardaki merak ögesi, okuma ilgi ve isteği uyandırabilecek niteliktedir.
Mekân-Çevre-Ortam		Park, pastane ev, evin salonu, dışarıda yeşil bir çay bahçesi, okul, saatçi	Açık alan dağ
Zaman		Zaman nesnel ve somut Anında aktarım	Nesnel zaman akışı İleriye dönük Oluş sırası Öncelik sonralık
Okuma Kolaylığı		Kitap boyutu Yeterli satır aralıkları Metin uzunluklarının kısa olması Diyaloglar Metin ve görsel uyumu	Kitap boyutu, şekli Sayfa düzenlemesi Kalın ve büyük puntolu harfler. Resimlerin yer alması, Cümlelerin ve paragrafların kısa olması Satır aralıklarında yeterli boşlukların bulunması

Kitap Etkinlikleri	Sonu	A. Bulalım. B. Metne Uygun Kelimeyi işaretleyelim. C. Metne göre sıralayalım. D. Soru yazalım. E. Eşleştirelim. F. Eşleştirelim.	Put a thick or cross in the box. 2.match 3. circle the correct words. 4.Look at the pictures on page 5. Answer the questions. 6. Talk, Do you like picnics? Talk to a friend. 7. write the words. 8.Complete the sentences. 9. Look at the pictures on page 7 and say ye sor no. 10. Order the events. 11.Circle the mistakes and then write the correct words. 12. Choose and write the correct words. 13.Who says this? Write correct names. 14.Draw a place and answer the questions. 15.Draw some food for your picnic, Then write about the food. 16.Draw some friends for your picnic and answer the questions. 17. Draw the weather for your picnic and then write about the weather. 18.Tell a friend about your picnic.
Dil ve Anlatım		Diyaloglar Neden-sonuç cümlesi İsim ve sıfat tamlamaları Açık ve anlaşılır cümleler. Noktalama işaret ve yazım kurallarına uyum Sade, açık ve anlaşılır bir dil.	Ortalama 7 veya 8 kelimededen oluşan cümle uzunlukları Diyaloglar Beş duyu organına hitap eden canlı bir anlatım Açık ve anlaşılır cümleler. Noktalama işaret ve yazım kurallarına uyum. Sade, açık ve anlaşılır bir dil.

Söz varlığı	Hikâye metni 1376 sözcükten oluşmaktadır. İsim, sıfat, fiil, zarf, bağlaç, edat Deyim ve kalıplaşmış ifade	Hikâye metni 689 sözcükten oluşmaktadır. İsim, sıfat, zamir, zarf ve bağlaçlar
Cümle yapısı ve paragraf	Olumlu, olumsuz, ünlem ve soru, fiil, kurallı ve basit cümleler görülmektedir. Paragraflar ortalama 3 veya 5 cümlelerden oluşmaktadır.	Olumlu, olumsuz, soru ve ünlem cümlesi olarak yer alırken, kurallı ve devrik, fiil, basit cümleler çoğunluktadır. Paragraflar ortalama 5 veya 6 cümlelerden oluşmaktadır.
Edebi sanatlar	Deyim ve kalıplaşmış ifade	Kişileştirme

Tablo 2'ye bakıldığında;

Konu ve tema olarak Türkçe hikâye kitapları, çocukların günlük yaşamla ilgili konuları işlerken, İngilizce hikâye kitaplarının daha geniş bir yelpazede olayları ele aldığı görülmektedir. Türkçe hikâye kitabında doğum günü ve parti planı yapma, ailecek vakit geçirme gibi konular işlenmektedir. Metinlerde ele alınan konular günlük hayat ile ilgilidir ve okurun seviyesine uygundur. Tema, insana, yaşama, özgü durumları yansıtmaktadır. Öte yandan İngilizce hikâye kitabında fırtına, pikniğe gitme, hava olayları gibi durumlar konu olarak ele alınmıştır. Metinlerde ele alınan konular günlük hayat ile ilgilidir ve okurun seviyesine uygun bulunurken tema olarak ise çocuğun gülerken, düşünerek, eğlenerek yaşantı kazanmasına olanak sağlamaktadır. Ayrıca bilimsel okuryazarlığını geliştirecek yeni ve farklı konulara da yer verildiği görülmüştür.

Ana Düşünce olarak 'Doğum Günü' adlı kitapta yardımseverlik, mutluluk ve misafirperverlik, sevgi, saygı, doğayı sevmek, sorumluluk alma, dayanışma duyguları yoğun olarak işlenmiştir. 'The Big Storm' adlı İngilizce kitapta ise doğa olaylarını tanıma, doğayı sevmek, doğada vakit geçirme, doğa olayları esnasında neler yapılması gerektiği bilme, doğadaki materyallerin neler olduğunu fark etme gibi düşünceler dikkat çekmektedir. Bu bağlamda her iki kitap birbiri ile benzerlik göstermektedir.

Kahramanlar-Karakterler-Tip-Varlıklar bakımından incelenen 'Doğum Günü' adlı kitapta aile üyeleri, arkadaşlar, okul öğretmenleri, market satış elemanı, restoranda garson gibi farklı kesimlerden kişilere yer verilmiştir. İngilizce hikâye kitabında ise esas karakterler dede, torunlar Ben ve Rosie ile birlikte dedenin karavanı ile robotu farklı maceralara atılmaktadırlar. İngilizce hikâye kitabında kahramanların insandan farklı olarak başka bir varlığında olabileceğini göstermektedir.

Eğitsel İletiler olarak Türkçe hikâye kitabında sevgi, saygı, hoşgörü, dürüstlük, çalışkanlık, doğruluk gibi evrensel ve ahlaki değerlere yer verilirken İngilizce hikâye kitabında doğa sevgisi, doğaya ve doğa olaylarına karşı saygı, hazırlıklı olma, çalışkanlık, yardımseverlik gibi evrensel ve ahlaki değerlere yer verilmiştir.

Kurgu –Olay Örgüsü olarak olaylar yaşamın bütünlüğü içinde çok sık rastladığımız doğum günü temasının çerçevesinde gelişmiştir. Yaklaşan doğum günü kutlaması için hazırlıklar aşama ve zaman sırasına uygun olarak ilerlemektedir. Hazırlıklar için öncelik

sonralık sıralaması hissettirilmekte ve okuyucunun olayı tahmin ve takip etmesine imkân tanınmaktadır. Hikâye boyunca giderek bir heyecan duygusunun hissettirildiği 'Doğum Günü'nün kimlerle ve nerede kutlanacağı, kimlerin davet edileceği ve davetiye kartlarının hazırlanması, hediyelerin alınması, pasta siparişinin verilmesi gibi durumlar okuyucunun dikkatini canlı tutmasına imkân sağlamaktadır. Öte yandan 'The Big Storm' isimli hikâyede ise karakterlerin macera dolu bir pikniğe gitmeleri ve orada fırtınaya yakalanmaları, karşılaştıkları problemlere çözüm üretmeleri gibi sevinç, heyecan, başarıma duygusu çocukların düzeyine uygun konuların işlendiği, bunların da özgün ve tutarlı bir şekilde kurgulandığı anlaşılmaktadır. Olay kurgusu, çocuğun okuma isteğini canlı tutacak özelliكتedir. Çatışmalardaki merak ögesi, okuma ilgi ve isteği uyandırabilecek niteliktedir. Hikâyede günlük hayatla ilişkili konulara yer verildiği görülmüş ve yardımlaşma, çaba, merak, özgürlük, gibi konularla çocuğun kişisel gelişimi desteklenmeye çalışılmıştır. Kurgulamada hareket unsuru göze çarpmaktadır. Merak ön planda tutulmuştur, bu durumun hikâyelerin akıcılığını artırdığı düşünülmektedir.

Mekân-Çevre-Ortam bakımından Türkçe hikâye kitabında hikâye boyunca 'Doğum Günü' temasına bağlı olarak okuyucunun günlük hayatta karşılaşılabileceği somut ve çeşitli mekânlara yer verilmiştir. Parkta başlayan doğum günü planlaması ilerleyen sayfalarda pastane ev, evin salonunun süslemesi, kahvaltı için gidilen dışarıdaki yeşil bir bahçe, okul, saatçi gibi farklı mekânlara yer verildiği görülmüştür. İngilizce hikâye kitabında ise farklı bir çevre olarak hikâyede dağlara pikniğe giden kahramanlar doğada çeşitli doğa olaylarına maruz kalmışlardır. Rüzgârı, yağmuru, fırtınayı ve şimşegi deneyimlemişlerdir.

Zaman bakımından Türkçe hikâye kitabında zaman nesnel ve somut bir biçimde ele alınmıştır. Hikâye boyunca gelişen olaylar anlatma zamanına bağlı olarak anında aktarılmıştır. İngilizce hikâye metni incelendiğinde ise gelişen olayların nesnel zaman akışı içerisinde ileriye dönük olarak işlendiği görülmektedir. Olaylar oluş sırasına göre öncelik sonralık düzenine uygun bir şekilde verilmektedir.

Okuma Kolaylığı bakımından Türkçe hikâye kitabının boyutu, satır Aralıklarının 2cm ve metin uzunluklarının kısa olması göze çarpan ilk unsurlardır. Bununla birlikte metinlerde bolca diyaloglara yer verilmesi okuyucuya okuduğunu anlama ve metni çabuk bitirme kolaylığı da sağlamaktadır. Söz konusu görsellere geldiğinde ise metin ve görsellerin uyuşması da okuma kolaylığı sağlayan bir unsur olarak görülmüştür.

Kitap Sonu Etkinlikleri bakımından Türkçe hikâye kitabında kitap sonundaki alıştırmalar, okuma ve yazma becerilerini geliştirmeye yöneliktir. "Sıralama, Soru Yazma, Eşleştirme ve İşaretleme" etkinlikleri, metin hâkimiyeti, sebep-sonuç ilişkisi kurma ve tamlama bilgisini ölçme amacını taşımaktadır. İngilizce hikâye kitabında ise etkinlikler eğitim yazarı ve içerik düzenleyicisi Hannah Fish tarafından oluşturulmuştur. Etkinlikler her sayfa için ayrı olarak hazırlanmış ve sayfalarda ilgili etkinliğe yönlendirme yapılmıştır. Dört dil becerilerine yönelik okuma, yazma, dinleme ve konuşma etkinliklerine yer verildiği görülmüştür. Etkinlikler resimlerle eşleştirme, boşluk doldurma, cümleleri sıralama, okuduğunu anlama, hataları düzeltme, doğru

yanlış, talk konuşma bölümlerinde okuyucuya yönelik sorular sorma, resim çizme ve resimli sözlükten oluşmaktadır.

Dil ve Anlatım bakımından Türkçe hikâye kitabında çoğunlukla diyaloglara yer verilmiştir. Hikâye metninde amaç-sonuç, karşılaştırma ve koşul cümleleri tespit edilememişken neden-sonuç cümlesine “*Safiye çok heyecanlıydı. Bu yüzden akşam sık sık gidip salona baktı.*” ya da “*Biliyorsunuz resim yapmayı çok seviyorum. Bu yüzden boya kalemi istiyorum.*” cümlesi örnek verilebilir. Ayrıca isim tamlaması ve sıfat tamlamalarına yer verildiği görülmüştür. Genel itibari ile incelenen hikâye metninde açık ve anlaşılır cümlelere yer verildiği, noktalama işaret ve yazım kurallarına uyulduğu görülmüştür. Kitapta kullanılan dilin sade, açık ve anlaşılır olması olumlu bir durum olarak değerlendirilebilir. İngilizce Hikâye metni incelendiğinde zaman olarak A1 seviyesinden farklı olarak geniş ve geçmiş zamana yer verildiği görülmüştür. Bununla birlikte cümle uzunluklarının ortalama 7 veya 8 kelimedenden oluştuğu görülmektedir. Kurgulanacak hikâyelerde dil öğrencisinin günlük hayatta karşılaşabileceği sorunlar, durumlar vb. şeklinde tasarlandığında dil öğretiminin daha kolay olacağı da söylenebilir (Gün ve Şimşek, 2017). Bu bağlamda hikâyede kullanılan dil günlük hayatta kullanılan ifadeleri ve cümleleri içermektedir. Örneğin hikâyede ‘I am hungry, i do not know, where are you? Sit down gibi basit düzeyde iletişim için kullanılacak ifadeler yer almaktadır. Bağlamdan hareketle anlamının tahmin edilebileceği lightning, flash, thunder gibi okurun kelime hazinesini geliştirecek sözcük grubu da bulunmaktadır.

Söz varlığı bakımından Türkçe hikâye kitabında hikâye metni 1376 sözcükten oluşmaktadır. Sözcükler isim, sıfat, fiil, zarf, bağlaç, edat olarak farklı gruplardan oluşmaktadır. Deyim ve kalıplaşmış ifadeye yer verilmiştir. Hikâyede atasözüne rastlanmazken metinde somut kavramlara ağırlık verilmiştir. İngilizce hikâye kitabında sözcük gruplarından isim, sıfat, zamir, zarf ve bağlaçlara yer verilirken hikâye metni 689 kelimedenden oluşmaktadır.

Cümle yapısı ve paragraf bakımından Türkçe hikâye kitabında geçen cümleler çoğunlukla anlamına göre olumlu, olumsuz, ünlem ve soru cümleleri olarak görülürken yüklemine türüne göre fiil, yüklemine yerine göre kurallı olarak görülmektedir. Yapılarına göre ise çoğunlukla basit cümlelere yer verilirken az da olsa birleşik cümlelere yer verildiği görülmüştür. Öte yandan İngilizce hikâye kitabında cümleler anlamına göre olumlu, olumsuz, soru ve ünlem cümlesi olarak yer alırken, yüklemine yerine göre kurallı ve devrik, yüklemine türüne göre ise fiil, yapılarına göre ise basit cümleler çoğunluktadır. Ayrıca paragraflar ortalama 5 veya 6 cümlelerden oluşmakta cümlelerde kullanılan sözcükler gerçek anlam taşımakta ve çocukların metni daha kolay anlamasına katkı sağlamaktadır.

Edebi sanatlar bakımından Türkçe hikâye metninde mecaz anlam, atasözü, benzetme vb. edebi sanat kullanılmamış, deyim ve kalıplaşmış ifade olarak “*teşekkür ederim, rica ederim, hoş geldin hoş bulduk*” gibi deyimlere yer verildiği görülmüştür. Öte yandan İngilizce hikâye metninde ise kelimeler daha çok somut ve gerçek anlamda kullanılırken mecaz anlamlı sözcüklere ise cümle içerisinde büyük harflerle yer verilmiştir

Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulgularına göre incelenen çocuk kitaplarının bazı özellikler bakımından benzerlik ve farklılıklar taşıdığı görülmüştür. Bununla birlikte Mennanoğulları (2008) tarafından yapılan araştırmada; çocukların değişik büyüklükteki kitapları karıştırmaktan ve okumaktan zevk aldıkları sonucu elde edilmiştir. Alanyazında yapılan çalışmalara bakıldığında çocuk kitaplarının boyut olarak çeşitli yaş gruplarında değişkenlik gösterdiği belirtilse de çocuklar için genel olarak uygun olan 16 x 23 cm boyutundaki kitaplardır (Yüce ve Nuhoglu, 2007). Bu bağlamda incelenen kitapların boyutlarının orta ve ideal boyutta olduğu görülmüştür.

Araştırma bulgularına göre çocuk kitaplarının ciltlemesinde Türkçe kitabı için zımbalama tekniğinin kullanıldığı ve kapak olarak ise neredeyse ince karton kapak kullanıldığı tespit edilmiştir. Yayınevleri, maliyetleri düşürmek amacıyla kitaplarda yapıştırma cilt ve karton kapak kullanmaktadırlar. Hangi yaş grubu için yazılmış olursa olsun kitapların dış kapakları çocukların ilgisini çekmeli ve konusuyla uyumlu olmalıdır. Kıbrıs'ın (2010) çalışmalarına göre, ciltleme olarak yapıştırma ve zimba ile birleştirme tekniği kullanılan kitapların kısa sürede dağıldığı bilinmektedir. İncelenen Türkçe kitabının ilk okumada dağılabileceği ve kitap kapaklarının yıpranabileceği görülmektedir. Taşdemir (2005) tarafından yapılan araştırmada da kitap kapaklarının yetersiz olduğu sonucu elde edilmiştir. Öte yandan İngilizce hikâye kitabında ise ciltleme olarak dikiş yöntemi tercih edilmiştir. Çocuğun kitabı uzun süre kullanabilmesi bakımından bu ciltleme yönteminin sağlam ve dayanıklı olduğu söylenebilir. İncelenen kitaplarda kâğıt cinsi olarak yarı mat kuşe kâğıt ve birinci hamur mat beyaz kâğıt kullanılmıştır. Kâğıdın kaliteli olması ve göz yormaması bakımından çocuk kitaplarında olması gereken niteliklere uygundur. Sayfa düzeni bakımından kenar boşlukları, metin resim oranı ve bunların uyumu çocuk kitaplarında bulunması gereken özelliklere uygundur. Kitaplarda yazı boyutu 14-16 puntodur. Şimşek (2014) çalışmalarına göre, nitelikli çocuk kitaplarının resimleri, çocukların yaratıcılığını ve duygu dünyalarını geliştirmek için büyük bir rol oynar. Brookshire ve diğ. (2002) tarafından yapılan araştırmada ise çocukların canlı ve gerçeğe yakın resimler içeren kitapları okumayı tercih ettikleri, resimlerin çocuğun kitap okumaya ilgisini etkilediği, resim ve metin ilişkisini olan kitapların çocukların kitabı anlamasını etkilediği sonuçları elde edilmiştir.

Konu, tema ve ana düşünce söz konusu olduğunda ise Sever (2015) tarafından ifade edildiği gibi çocuk kitaplarında seçilecek konular, çocukların gelişim evrelerine uygun olmalı, çocuk gerçekliğini önemseyen, onların beklentilerine yanıt veren, dilsel, bilişsel, toplumsal yetilerini destekleyen bir anlayışla dikkatlice seçilmelidir. Bu alanda her iki hikâye kitabının alana uygun özellikler taşıdığı söylenebilir.

Kahramanlar, varlıklar bakımından incelenen kitaplardan İngilizce hikâye kitabında farklı kişilerin yanında varlıklara da yer verilirken Türkçe kitabında karakterler günlük hayattan yakın kişiler arasından seçilmiştir. Sever (2008) şöyle belirtiyor: "Çocuk edebiyatının temel ilkelerine uygun bir biçimde geliştirilen karakterlerin önemi şu şekildedir: Çocukların eğlenme, keşfetme ve devinme gerçeği ile uzlaşan, bu gerçeğe uygun karakterlerle çocuğun karşısına çıkan kitapların, çocuklar üzerinde kalıcı izler bırakarak yeni okuma eylemlerine kaynaklık ettiği bilinmektedir." Bu bağlamda

İngilizce hikâye kitabı Türkçe hikâye kitabına göre daha ilgi çekici olabilir. Öte yandan Çakır'a (2013) göre ileti, yazarın yapıtta ortaya koyduğu özel yargı ve ulaşılmamasını istediği ortak sonuçtur. İleti bakımından incelenen kitaplar benzer özellikleri taşımaktadır. Kurgu ve olay örgüsü öykünün akışını belirler. Kurguda neden sonuç ilişkisi vardır, olayların böyle gelişmesinin sebeplerini açıklar. Okuyucunun kitaba ilgisini canlı tutan kurgunun yeni ve orijinal olması kadar, iyi yapılandırılmış olması beklenir (Akyüz,2018). İngilizce hikâye kitabında kişi ve doğa çatışması okura ilgi ve merak uyandırırken Türkçe hikâye kitabında ilgi ve merak uyandıracak bir kurgudan ziyade olayların oluş sebebi ve sırası açıkça tahmin edilebilir seviyededir. Bolat (2003) yazınsal anlatıda anlamın oluşmasında önemli olan öğelerden birinin çevre olduğunu belirtmektedir. Bu çevre, hem fiziksel hem de toplumsal bir ortamı içerebilir. Coğrafi yerleşimlerden köy, kasaba ve kent gibi yerlerden, aynı zamanda aile, okul ve iş gibi toplumsal ortamlardan bahsedebiliriz. Bu bağlamda her iki kitapta okur için uygun çevre ortamlarını içermektedir. Güleç ve Geçgel (2006) de anlatımdaki yer ve zamanın açıkça verilebileceği gibi, öyküde geçen ipuçlarından okuyucunun bulmasının da istenebileceğini söylemektedir. Eğer bu konuda bir ipucu yoksa okuyucunun yer ve zamanı hayal gücünü kullanarak belirleyebileceğini de ifade etmektedirler. Okuma kolaylığı açısından incelenen İngilizce hikâye kitabı gerek boyutu, şekli gerek sayfa düzenlemesi, kalın ve büyük puntolu harflerin kullanılması okuma kolaylığını sağlayan etmenlerdendir. Ayrıca her sayfada metinleri betimleyen resimlerin yer alması, cümlelerin ve paragrafların kısa olması ve satır aralıklarında yeterli boşlukların bulunması okuma kolaylığı sağlamaktadır. Türkçe hikâye kitabı ise boyutu ve görselleri bakımından okuma kolaylığı sağlarken sayfa düzenlemesinde yazıların sayfada daha çok yer kaplaması okuru zorlayabilir. Kitap sonu etkinlikleri bakımından ele alınan hikâye kitaplarında okuduğunu anlama gibi ortak etkinlikler görülürken İngilizce hikâye kitabının etkinlikleri farklılık göstermektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesinin hedeflendiği gözlemlenmiştir. Uslu'ya göre anlatım, dil aracılığıyla yapılan yazılı ya da sözlü anlatma işini ifade eder. Başarılı bir anlatımın doğal, ilginç, tutarlı, inandırıcı, özlü, anlaşılır, akıcı ve açık olması gerektiği belirtilir (Uslu, 2007, s. 29). Bu bağlamda her iki kitapta dil ve anlatım yalın, açık sade ve anlaşılır olarak karşımıza çıkarken hikâye metinlerinde kullanılan cümlelerin kısa ve basit olması, yapının okunabilirliğini artırmaktadır. Cümlelerin kısa, net ve basit olması, tam ve tek anlam ifade etmesi, belleğe kolay yerleştirilmesini gerçekleştirmektedir. Öte yandan Türkçe hikâye kitabının belirtilen yaş grubu için edebi sanatlardan faydalanılmadığı görülürken İngilizce hikâye kitabında ise kişileştirme sanatından yararlanılmıştır. Robot Clunk'ın kendini fantastic hissetmesi anlatıma abartı katmakla birlikte Robot Clunk 'ın konuşabilmesi gibi durumlar için kişileştirme sanatından faydalandığı söylenebilir. Ayrıca her iki kitapta da diyalogların anlatımda sıklıkla kullanılması eserdeki tekdüzeliği ortadan kaldırmıştır. Eserde beş duyu organına hitap eden bir anlatımla üslup canlı kılınmıştır. Söz varlığı açısından her iki kitapta da çeşitli kelime gruplarından yararlanıldığı görülmüştür. Cümle yapısı ve paragraf bakımından incelenen kitaplarda her iki hikâye kitabı için paragraf uzunluklarının kısa olduğu, okur için okumayı kolaylaştıran etmen olarak görülebilir. Her iki dilde yazılan hikâye kitapları harf ve punto bakımından benzerlik gösterirken şekil ve büyüklük kapak ve

ciltleme, kâğıt cinsi, sayfa düzenlemesi ve görselleri bakımından farklılık gösterirken sonuçların alan yazında yer alan bilgilerle uyumlu çıktığı görülmüştür.

Yapılan bu çalışmada çocuk edebiyatı eserlerinin sahip olması gereken şekil, büyüklük, kapak, ciltleme, sayfa düzenlemesi, harfler ve punto, satır aralıkları, uzunlukları gibi dış yapı özellikleri ile konu, tema, kahramanlar, eğitsel iletiler, kurgu, mekân, zaman, okuma kolaylığı, dil ve anlatım, kitap sonu etkinlikleri gibi içyapı özelliklerinin incelenen hikâye kitaplarında var olduğu tespit edilmiştir. Bütün bu veriler ışığında Yunus Emre Enstitüsü Çocuk Hikâye Kitabı serisinden 'Doğum Günü' ile Oxford Read and Imagine serisinden 'The Big Storm' adlı hikâyelerinin, İngilizce ve Türkçe öğretimi sürecinde yararlanılması gereken kaynaklar arasında olduğu sonucu çıkarılabilir.

Öneriler

Araştırmada sadece çocuk kitaplarının iç ve dış yapı özelliklerinin ele alındığı çalışmalar incelenmiştir. Araştırma sadece içyapı özelliklerine ya da sadece dış yapı özelliklerine odaklı olarak yapılabilir. Türkçe hikâye kitabı ciltlemesinde tel zımba yerine iplikle dikme ve bu dikişte tutkalla desteklenmelidir.

Türkçe hikâye setinden incelen esere bakıldığında hikâye kitabının 10-15 yaş seviyesi için basit düzeyde olduğu daha çok 10-11 yaş grubu için uygun olduğu düşünülmektedir. Türkçe hikâye kitap sonu etkinliklerine bakıldığında dört temel dil becerisine yeteri kadar yer verilmezken İngilizce hikâye kitabında ise dinleme, konuşma, yazma etkinliklerine yer verildiği görülmüştür. Bu sebeple hikâye kitap sonu etkinlikleri hazırlanırken öğrencilerin dil becerilerini zenginleştirecek etkinliklere yer verilebilir. Ayrıca, literatürde çocuk kitaplarının değerlendirmelerine yönelik çalışmaların daha fazla yapılması gerektiğine yönelik öneriler bulunmaktadır.

Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışma, insan katılımcı olmadan gerçekleştirildiği için etik kurul izni gerekmeksizin yapılmıştır. Araştırmanın planlamasından uygulanmasına, veri toplamadan analizine kadar olan süreç boyunca "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamındaki tüm kurallara uyulmuştur. İkinci bölümde belirtilen "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altındaki hiçbir eylem gerçekleştirilmemiştir. Bu çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma, başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu çalışmada her iki araştırmacının katkıları aynı düzeydedir.

Çatışma Beyanı

Araştırmanın yazarları olarak herhangi bir çıkar/çatışma beyanımız olmadığını ifade ederiz.

Kaynakça

- Akyüz, M. (2018). *Çocuk Edebiyatının Temel İlkeleri Açısından Muzaffer İzgü'nün Çocuk Romanlarındaki Karakterler. TÜRK Uluslararası Dil Edebiyat ve Halk Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 1(15), 305-318
- Aytaş, G., & Yalçın, A. (2016). *Çocuk edebiyatı. Ankara. Akçağ Yayınları.*
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Özdemir, M., & BEKAR, N. (2022). Behiç Ak'ın "Yaşasın Ç Harfi Kardeşliği!" adlı çocuk romanının çocuk edebiyatı ilkeleri açısından incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö11), 200-230.
- Büyükkiz, K., & Hasırcı, S. (2013). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde sözcük öğretimi üzerine bir değerlendirme/An evaluation of vocabulary teaching on Turkish teaching as a foreign language. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(21), 145-155.
- Bolat, S. (2003). *Öykü Yazma Teknikleri. İstanbul. Papirüs.*
- Brookshire, J., Scharff, L. F. V., Moses, L. E. (2002). *The influence of illustrations on children's book preferences and comprehension. Reading Psychology*, 23(4), 323-339
- Çakır, P. (2013). Türkçe ders kitaplarındaki öykülerin çocuğa görelilik ilkesi açısından incelenmesi. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume*, 8(1), 1171-1180.
- Çolaklar, H. (2019). Bartın il halk kütüphanesindeki okul öncesi dönem çocuk kitaplarının dış yapı ölçütleri: yazım, dil, biçim ve içerik özelliklerine göre değerlendirilmesi. *Bilgi Yönetimi*, 2(2), 145-168.
- Darga, H., Zayımoğlu Öztürk, F., & Öztürk, T. (2021). *Okul Öncesi Hikâye Kitaplarının Çocukların Gelişim Alanlarına Uygunluklarının İncelenmesi. Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 5(1), 22-48
- Gönen, M., Katrancı, M., Uygun, M., & Uçuş, Ş. (2011). İlköğretim birinci kademe öğrencilerine yönelik çocuk kitaplarının, içerik, resimleme ve fiziksel özellikleri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(160).
- Gür, F. D. (2021). "Dünya Çocukların Olsa" ve "Işın Çağı Çocukları" Adlı Yapıtların Bilim kurgu ve Çocuk Edebiyatı Bağlamında İncelenmesi. *Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 4(1), 1-20
- Kayhan, S., Kalyon, M., & Eyüp, B. (2022). Türkçe ve İngilizce ders kitaplarını Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metni ölçütleri açısından inceleyen lisansüstü tezler üzerine bir araştırma. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 7(1), 18-45.

- İpek, G. K. (2019). Yürek Dede ile padişah adlı masalın çocuk edebiyatı açısından değerlendirilmesi. *Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 2(1), 47-60.
- Peker, E. A., çiftli, s., & Çobanoğlu, e. o. (2020). TÜBİTAK destekli “dili doğada yaşıyorum” projesinin İngilizce eğitimi üzerindeki etkileri. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 39(3 100. Yıl Eğitim Sempozyumu Özel Sayı), 58-78.
- Taşdemir, M. (2005). Eğitsel Bir Materyal Olarak Çocuk Hikâye ve Romanlarının Nitelik Düzeyi. *Milli Eğitim Dergisi*, 168 (3), 7-29.
- Temizyürek, F., Şahbaz, N., & Gürel, Z. (2016). Çocuk edebiyatı.
- Mennanoğulları, B. (2008). *İlköğretim I. Kademe Öğrencilerinin Çocuk Hikâye Kitaplarının Tipografik Özellikleri ile İlgili Görüşleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sever, S. (2008). Çocuk ve Edebiyat. İzmir. Tudem Yayıncılık.
- Sever, S. (2019). Çocuk ve Edebiyat (10. Baskı). Ankara: Tudem Yayınları
- Özdemir, M., Bekar, N. (2022). Behiç Ak'ın “Yaşasın Ç Harfi Kardeşliği!” adlı çocuk romanının çocuk edebiyatı ilkeleri açısından incelenmesi. *Rumeli DE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö11), 200-230.
- Kalaycı, D., Durukan, E. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretimi ders kitaplarının öğrenme alanları bakımından karşılaştırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 8(4), 2162-2177.
- Kemiksiz, Ö. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitapları üzerine yapılan araştırmaların eğilimleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(Özel Sayı), 34-56.
- Kıbrıs, İ. (2010): Çocuk Edebiyatı. Ankara. Kök Yayıncılık.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-189.
- Yüce, K., Nuhoglu, M. M. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. İstanbul. Lisans Yayıncılık.

Extended Abstract

A Comparative Analysis of A2 Level Story Books for Teaching Turkish to Foreigners and Teaching English to Foreigners

This study aims to compare and contrast the A2 level storybooks designed for teaching Turkish to foreigners by the Yunus Emre Institute and the A2 level storybooks for teaching English to foreigners by Oxford Read and Imagine. The comparison focuses on the purpose, methodology, findings, conclusions, and discussions regarding the similarities and differences between the two sets of materials.

Introduction:

Language education materials play a crucial role in facilitating language learning and acquisition. With the increasing importance of Turkish language instruction globally, the development and standardization of Turkish language teaching materials have become essential. Likewise, the significance of English language instruction persists, with various publishers, such as Cambridge and Oxford, offering a wide array of language learning resources. Children's literature, recognized as a valuable tool in language education, contributes to language learning while imparting cultural and social values. Therefore, research on the role of children's literature in language instruction is significant, as it can enhance the effectiveness of language teaching materials.

Methodology:

This study employs a comparative analysis approach to examine the A2 level storybooks provided by the Yunus Emre Institute for teaching Turkish and the A2 level storybooks by Oxford Read and Imagine for teaching English. The analysis focuses on the purpose, content, linguistic features, and pedagogical approaches of the two sets of materials. Data is collected through a thorough examination of the storybooks, considering their thematic content, linguistic complexity, visual aids, and interactive elements.

Findings:

The analysis reveals both similarities and differences between the A2 level storybooks for teaching Turkish and English. Both sets of materials aim to facilitate language learning through engaging narratives, simple language usage, and appealing visuals. However, the Turkish language storybooks prioritize cultural authenticity and incorporate themes relevant to Turkish culture, while the English language storybooks focus on universal themes and cultural diversity. Additionally, the pedagogical approaches differ slightly, with the Turkish language storybooks emphasizing cultural immersion and the English language storybooks employing a more communicative approach.

Conclusion:

In conclusion, this study highlights the importance of developing language teaching materials that are culturally authentic, linguistically accessible, and pedagogically

effective. While both sets of A2 level storybooks serve the purpose of language instruction, they cater to the specific linguistic and cultural needs of their target learners. Understanding the similarities and differences between these materials can inform language educators and researchers in enhancing the effectiveness of language teaching materials and promoting cross-cultural understanding in language education.

Discussion:

The findings of this study have implications for language educators, curriculum developers, and materials designers in the field of language education. By recognizing the strengths and weaknesses of existing language teaching materials, educators can make informed decisions in selecting and adapting materials to meet the diverse needs of language learners. Furthermore, fostering collaboration between publishers, educators, and researchers can facilitate the development of more culturally sensitive and pedagogically sound language teaching materials. Ultimately, promoting linguistic and cultural diversity in language education contributes to fostering global citizenship and intercultural communication skills among language learners.